

רוח חדשה

לימוד יומי בנושא גבורה ומנהיגות

להיות מנהיג זאת משימה לא פשוטה. היכולת לקבל אחריות, להוביל ולקבל החלטות מתוך שיקול דעת ורצינות דורשת עבודה לא פשוטה.

אבל מיהו בעצם מנהיג? האם מנהיג הוא דווקא מי שמסוגל לפקד על חיילים או להוביל קבוצה - שבט או סניף - בקריאה: 'אחריי'? או אולי כל אחד מאתנו נקרא להיות מנהיג, מנהיג על עצמו? כי להוביל את עצמי, בגבורה, כנגד כל הפיתויים והיצרים - זאת גם מנהיגות. לבנות את האישיות בסבלנות, ולהיות אנשים טובים יותר שמאירים לסביבה - גם זאת מנהיגות.

בעצם, מנהיגות היא כל אלה יחד, ויותר מזה; זאת היכולת לגלות בתוכנו **רוח חדשה**.

דרך הלימוד היומי נמצא את המפתח לגלות את המנהיג שבתוכנו. ננסה גם לענות על השאלות שעולות לנו: מהן התכונות שמאפיינות מנהיג? איך אדע מה השליחות שלי בעולם וכיצד למלא אותה?

בתקווה שהלימוד יפיח בנו ובסביבתנו **רוח חדשה**.

הישיבה הגבוהה-הסדר
אור עציון

רוח חדשה

לימוד יומי בנושא גבורה ומנהיגות

החוברת יוצאת לאור בשיתוף פעולה של:
בשביל הנשמה - חברים מיישיבת מרכז הרב
הישיבה הגבוהה-הסדר אור עציון

לעילוי נשמות הקדושים:

דורון מהרטה
רועי אהרון רוט
יונדב חיים הירשפלד
יוחאי ליפשיץ
יונתן יצחק אלדר
אברהם דוד מוזס
שגב פניאל אביחיל
נריה כהן

ה' יקום דמם
נרצחו על קידוש ה'
באהלה של תורה
ל' באדר א' ה'תשס"ח

מערכת: לירן עוקשי, ליאור לביא ודוד גלילי
עורך: משה שטרנברג

דברים שבלב: לירן עוקשי וליאור לביא
ביאורים: אופיר פריד, אבישי קולין, ליאור לביא
עריכה לשונית: יערה פריד - 02-6515786

עיצוב עטיפה, סדר וגרפיקה: פרסומי ישראל ושות' 02-6524649
הוצאה לאור: 'עטרת' - 02-6519520
הפקה והפצה: בשביל הנשמה (ע.ר.)

תודה למכון הר ברכה בראשות הרב אליעזר מלמד על קטעי ההלכה.
תודה לרב אלישע אבינר על הייעוץ וההכוונה במהלך כתיבת הדברים.
תודה לרב מנחם מן על ההערות המחכימות.
תודה לחברים מיישיבת מרכז-הרב על עזרתם הרבה.

© כל הזכויות שמורות לע.ר. בשביל הנשמה.
מותר להעתיק ולצלם לצורכי לימוד פרטי בלבד.

לפרטים ולהזמנות מרוכזות:

דוא"ל: b.haneshama@gmail.com

טלפון: 053-831-5644 (שלומי)

חפשו אותנו גם בפייסבוק:
"בשביל הנשמה - לימוד יומי לנוער"

אנו מאחלים
לילדינו היקרים
דוד, שירה, הודיה ואליענה
חיים ארוכים מלאים
בהצלחה ובאמונה

הלימוד מוקדש
לרפואת

חגית בת יהודית

הלימוד מוקדש
לעילוי נשמת

רבקה (רגינה) בת דוד ע"ה
שמואל בן דודון ז"ל
כרמי ז"ל בן מגדלן תבדל"א
בני משפחות קליין,
ווליש, מלוך ורקנטי
שנהרגו בשואה
ובני משפחותיהם שנפטרו

“איש אשר רוח בו...”

“מי שלא היה רואה כיצד מקבל המחנה את ר’ אריה, אינו יודע מה כוחה של אהבה ואמונה. וגם זאת אינו יודע: אין ישראל שהוא כופר ללא שייה. כל ישראל יש לו באמת חלק בעולם הבא, מפני שכל ישראל יש בו תמיד פינה אחת חבויה עמוק בנפש שעדיין שכינה שרויה בה, שעדיין אמונה בה, אלא שקליפות קליפות מכסות עליה. ואימתי היא נגלית? כשצדיק בא ומעלה אותה.

אותו בחור שהיה מסתובב בשחצנות או באדישות סביב בית הכנסת בשעת תפילת שבת, ומעשן את הסיגריה שלו, אותו בחור ממש היה פתאום מתרוצץ מצרף לצרף ומחפש כיפה לראשו ונדחף לגשת לרבי ולתת לו שלום ולהציץ בפנים הטובות האלה, בעיניים הטובות האלה. ואם היה זה בחור בעל ‘הכרה’ אפיקורסית, היה מתבייש במקצת ומצדיק את התרגשותו ואומה: לא את האדם הדתי אני מכבד בר’ אריה, כי אם את האדם. ולא ידע כמובן מה שממלמל הפה. מה שייך הבחנה זאת כלפי ר’ אריה. ועוד דבר לא יכול היה אותו הפה להסביר: אם כך הוא, למה לא נגלה אצלנו אף פעם מין אדם כזה מבין הלא-דתיים? האם מקרה הוא זה שאדם זה אשר לדעת הכול אדם עליון הוא וקדוש, הוא איש הדת והאמונה השלמה?

לא היו ימים טובים למחנה כאותם ימים שביקר בהם ר’ אריה. גם עיור ראה כיצד שכינה באה עמו. ללא שומר ראש וללא מזכיר. רק לבו עמו. והלב רושם ומתרשם. שמח כילד שמצא את אמו, כן היה שמח עמו. בא עמוס אהבה ויוצא עמוס אהבה שבעתיים, כי כל אחד מעמס עליו מאהבתו הוא...” (ד”ר ישראל אלדד, מעשר ראשון, עמ’ ריא)

באחת הפעמים, ביקש הרב צבי יהודה קוק זצ”ל מתלמידיו שימלאו אחר בקשה מסוימת שביקש. משנודע לו שבקשתו לא התמלאה סירב להגיע לישיבה. משבאו אליו תלמידיו בשאלה מדוע הרב לא מגיע לישיבה, ענה: “הגמרא

במסכת ברכות (ז), אומרת: ‘מי שיש בו יראת שמים – דבריו נשמעים’. אם דבריי אינם נשמעים, כנראה אין בי יראת שמים...”. הרב צבי יהודה הסביר שכוונת הגמרא בדבריה: “דבריו נשמעים” היא שבזכות יראת השמים שבו דבריו נשמעים לו לעצמו!

מיהו מנהיג אמת?

שתי הדוגמאות שפתחנו בהן מציגות רוח חדשה של מנהיגות. מנהיגות שאולי קצת שונה מזאת שאנו מכירים כיום. העוצמה של המנהיג מתבטאת כאן דווקא באישיות המיוחדת שלו, באישיות המאירה הקורנת ממנו. ומן העוצמה הזאת צומחת יכולת השפעתו.

אם יש חיסרון באישיות – אין יראת שמים, אומר לנו הרב צבי יהודה, אין יכולת להנהיג. מדברים אלה אנחנו לומדים שכדי להיות מנהיג אמת כלפי חוץ, עלינו ללמוד קודם כל להנהיג את עצמנו – כלפי פנים.

כדי להיות מנהיגים יש צורך לבנות את האישיות בהתאם. במהלך הלימוד בחוברת ננסה לטפס בסולם מידות הנפש, סולם שיאפשר לנו לעלות בהדרגה עד שנזכה להאיר לעצמנו את הדרך ולהיות מנהיגים לעצמנו. ומי יודע, אולי את או אתה תזכו בהמשך גם להוביל את עם ישראל כולו...

בשבוע הראשון נלמד על דמותו של המנהיג: המידות, התכונות והאישיות שהופכת אדם לדמות מובילה; **בשבוע השני** נלמד על הגבורה כתכונה שמאפיינת את המנהיג. נלמד גם כיצד להתגבר במלחמה היומיומית עם היצר; **בשבוע השלישי** נלמד על המאפיינים של מנהיגות ששמה דגש על ערכים ולא על שיקולים חישוביים; **השבוע הרביעי** יעסוק בחיי שליחות וביכולת לזהות מהי שליחותנו בעולם וכיצד למלאה; **בשבוע החמישי** נעמיק בחשיבות הדוגמה האישית בהשפעתו של המנהיג; **בשבוע השישי** נראה מה צריך להיות היחס הנכון בין המנהיג לעם; **בשבוע השביעי** והאחרון נלמד כיצד לחנך את עצמנו לחיי מנהיגות.

איש אלהי כוחו בא

תכונות המנהיג ובניין כוחות הנפש

"טוב ארך אפים
מגבור ומשל ברוחו מלכד עיר"
(משלי טז, לב)

כרגיל, את הלימוד היומי ילוו ביאורים מעמיקים בנושא גבורה ומנהיגות וכן הלכה יומית בענייני ברכות.

בעזרת ה' לימוד זה יקדם אותנו לבנות את עצמנו כמנהיגים, בהווה ובעתיד. ראשית – את עצמנו, ולאחר מכן, אם נזכה ונזכך את עצמנו כראוי – גם נקרין על אחרים מן הרוח החדשה שתנשב מאתנו; רוח גבורה, שמחה, אמונה ותקווה. להיות אנשים אשר רוח בהם...

בתפילה שנזכה ליראת שמים אמיתית, ויהיו דברינו נשמעים – לעצמנו, ובתקווה ללימוד פורה, מועיל ומהנה.

מערכת 'בשביל הנשמה'

ביאורים | "בן זומא אומר: איזהו גבור?"

שאלה זו מופיעה כחלק מסדרת שאלות שבן זומא שואל, ולכל השאלות ישנה תשובה די פשוטה. איזהו גבור? גיבור הוא אדם חזק ואמיץ. שלא נרתע מקשיים, ולא מפחד מאף אחד. איזהו עשיר? מי שיש לו הרבה כסף. איזהו המכובד? מי שמכבדים אותו. אבל אם התשובה כל כך פשוטה, מדוע חכמינו שאלו אותה, והרי הם בודאי ידעו את התשובה שאמרנו? בנוסף לכך, המיקום של השאלה לא נמצא במקום הנכון. אנחנו נמצאים במסכת אבות, שכולה עוסקת במידות טובות ובעבודת ה'. מה הקשר בין הגבורה ועושר כמו שהבנו אותם, לבין המסכת? כנראה שחז"ל התכוונו למשהו אחר לגמרי. חז"ל רוצים לרומם אותנו ולהבנה עמוקה ואמיתית יותר במושג גבורה. אדם שאנו קוראים לו גיבור, רק בגלל שהוא הכי חזק, הוא בעצם לא באמת גיבור. מכיוון שברגע שיגיע מישהו יותר חזק ממנו - הוא כבר לא יהיה גיבור. אדם שאנו קוראים לו עשיר בגלל שיש לו הרבה כסף, הוא בעצם לא עשיר באמת אלא רק בגלל שלכולנו יש פחות כסף ממנו. ברגע שלכולם יהיה יותר כסף ממנו - הוא כבר לא יהיה עשיר. לכן חז"ל לא קוראים לזה עושר או גבורה. חז"ל מחפשים גבורה אמיתית. גבורה שאינה תלויה באף אחד.

בימים הקרובים נעסוק בתשובה העמוקה של חז"ל לשאלה מהי הגבורה.

מצוות ההודאה לבורא | הלכות

הכרת הטוב היא ערך מוסרי ראשון במעלה. יסוד זה פשוט כל כך, עד שאמרו חז"ל שהתורה לא ציוותה אותנו לברך על הנאותינו כי אין צורך לצוות על כך, שכן מובן מסברה פשוטה שאדם צריך להודות על מה שקיבל מבוראו. אדם שיודע להעריך את חבריו על הטוב שהם מעניקים לו הוא אדם עניו, שמכיר בכך שהוא איננו מרכז העולם, ולא הכול חייבים לעזור לו ולהעניק לו מתנות. אולם לא די שיכיר טובה בלבו, צריך גם לבטא זאת במילים של תודה, שעל ידי כך תגדל האהבה שבין מעניק החסד למקבל.

ההודאה הגדולה ביותר ראיה לבורא העולם. רבים יודעים כי יש בורא לעולם, אבל כל זמן של שהם אינם מודים לו על הטובה, הם אינם מחוברים לאמונה עצמה. בלא ההודאה, הידיעה כי ה' ברא את העולם נעשית ריקה מתוכן, בלא משמעות בונה. ההודאה לה' היא הביטוי הממשי של האמונה, ועל ידה האדם מתרגל לראות את החסד האלוקי שמלווה אותו תמיד.

(מתוך 'פניני הלכה' ברכות א, א)

דברים שבלב | עכשיו אני, כי הוא הלך

"מה נעשה עכשיו?" הוא שאל, ממרר בכבי על הכתף שלי בהלוויה של הרב אליהו. [רב אברום] [הרב אברהם שפירא] איננו, הרב אליהו איננו. מי ינהיג אותנו מכאן ואילך? מי עומד בכלל בסדר גודל של ענקי עולם אלו? מי יכול להיכנס לנעלים העצומות שלהם ולהנהיג אותנו במים הסוערים?"

"זו באמת אבדה גדולה. גם אני מרגיש כאילו השמש הגדולה שקעה", עניתי בכבי: "תאר לך מה הרגישו אנשים כאשר הרב קוק נפטר, כאשר הרמב"ם הסתלק מן העולם. תאר לך את תגובתו של דור המדבר כאשר הוא מתבשר שמישה רבנו עלה לגנזי מרומים. משה רבנו, שונשא אותם על כפיו, הוציא אותם מעבודת עלה לחיות, נתן להם את התורה והוביל אותם במסירות ארבעים שנה במדבר. מי יכול להיכנס לנעלים שלו?! הגמרא מנחמת אותנו ואומרת: 'זורח השמש ובא השמש, עד שלא שקעה שמשו של משה זרחה שמשו של יהושע'. ה' אינו עוזב את עמו. ה' מצמיח מנהיגים חדשים. נכון, יהושע הוא לא משה. והזקנים בוכים כאשר הם רואים את מנהיגותו של יהושע לעומת האור הגדול של משה רבנו, אך יהושע הוא המתאים ביותר לדור הזה שנכנס למדבר. לא משה.

הגמרא אומרת גם שיכול להיות שהמנהיג החדש עדיין לא ראוי להיות מנהיג. הוא רק נולד... 'כשמת רבי עקיבא נולד רבי. כשמת רבי נולד רבי יהודה. כשמת רבי יהודה נולד רבא. כשמת רבא נולד רב אשי. ללמדך שאין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו'. ה' לא עזב אותנו. הוא כבר מכין את המנהיגות החדשה לעם ישראל. המנהיגות הרוחנית, הצבאית, הפוליטית, החברתית".

אנו חיים בתקופה מאתגרת ומלאה מהמורות וקשיים. קושי ורדף קושי. אתגר שהסתיים מוליד אתגר חדש. ואנו נושאים עיניים למעלה, לראות מיהם מנהיגי הציבור. מיהם שיובילו אותנו ואת המציאות קדימה ויגאלו את המצב. אפשר לזכות על כך שאין לנו מנהיגים כמו פעם, אך אפשר גם לראות את התמונה אחרת. אפשר ללמוד מהעבר, להסתכל על העתיד, ולנסות להצמיח את דור ההנהגה הבא. ננסה בחבורת הזאת ללמוד ביחד על מנהיגות וגבורה. ננסה להבין איך צומח מנהיג ומתן תכונותיו. ננסה לגלות בתוכנו תכונות של מנהיגות ולפתח אותן. ומי יודע, אולי אחד ממנהיגי העתיד הוא אתה.

כל מי שרדף אחר השררה, השררה בורחת ממנו. וכל מי שבורח מהשררה - שררה רודפת אחריו.

(ילקוט שמעוני)